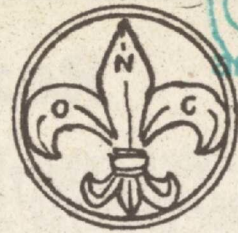

marzec 1985

harcierz orli

BIULETYN INFORMACYJNO-METODYCZNY HARCERZY STARSZYCH
CHORAGWI STOŁECZNEJ ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

Nr 1 (3)

W NUMERZE:

Rozumienie harcerstwa
Skauting i harcerstwo
Prawo harcerskie
Bez tytułu
O słuchaniu

BIEDY DWIE

^C Bo do nas - ^F młodych harcerzów
^C Cały należy szeroki świat,
^F A każdy spotkany łazik
^C Byle morowy, to dla nas brat ^G
^C A więc adieu, a więc adieu ^G
Wyruszamy w świat znów.
^F Szukajcie nas, szukajcie nas ^G
Tam, gdzie zachodzi ^{CGC} nów.

^C Choć biedy dwie, choć biedy dwie ^C
^F Nasza wszak młodość jest.
^F Nie martwmy się, nie martwmy się ^G
Bo to życia nie ^{CGC} kres.

Choć nieraz źle, choć nieraz źle
I choć pusty masz trzos,
Lecz wierzę, że; lecz wierze, że
Wnet poprawi się los

archiwum
harcerskie.pl

Rozumienie Harcerstwa

To co piszę jest bardzo osobiste, a piszę, gdyż czuję, że powinienem podzielić się tym, że harcerstwo może przemieniać życie człowieka.

Harcerstwo jest drogą życia

Każdy człowiek chce być szczęśliwy, chce by jego życie było pełne radości. Jakże wobec tego być szczęśliwym, gdy zdarzyło się nieszczęście, gdy coś się nam udało? Jakże być pogodnym i opanowanym, gdy trzeba się czegoś obawiać?

"Harcerz jest zawsze pogodny", czy przeżywa radość czy smutek, to w sercu swoim jest pogodny - bo żyje pełnią życia... Żyć pełnią życia - to już bardzo blisko szczęścia. Pełnia życia... Pełnia życia, to harmonia, to poczucie spokoju wewnętrznego, to świadomość, że jest się potrzebnym - że ma się cel życia.

Harcerstwo jest drogą życia

"Nam trud nie straszny ani znój,
Bo myśmy ziu wydali bój,
I z nim do walki wdał nas gna
Harcerska dola radosna.

Nasza pogoda jasny wróok,
Niechaj rozjaśnia ludziom mrok,
Niechaj i innym szczęście da
Harcerska dola radosna."

Ogromne bogactwo treści i prawdy o harcerstwie zawarte jest w słowach tej piosenki. Przyjrzyjmy się im bliżej.

Trud, Nikt z ludzi nie jest wolny od trudu, a tym bardziej nie powinni od niego uciekać harcerze. Trudu przecie wymaga to, by w swoje życie wprowadzić ład, by stawiać się samodzielnym, by dostrzegać potrzeby innych ludzi, by zaważać trud rodziców i całym sobą pomagać im. Trudu wymaga też stawianie się uczciwym i prawdomównym.

"Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy". Trzeba ogromnego trudu, by każde nasze słowo, było pełne prawdy.

Zła jest bardzo dużo wokół nas. Złem jest nieuczciwość, złem jest egoizm, pycha, nieżywołność, złem jest zazdrość, obłuda, kłamstwo. Ileż zła przynosi obgadanywanie za plecami, powątpiewanie, niezależność. Pogoda ducha, radosna dola, dość trudna i pełna wyrzeczeń, to jednak radośna, radosna, bo przemienia całe nasze życie, nadaje mu sens. Praca nad sobą - to trud, ale efekt tej pracy - to ogromna radość, radość, że się udało przewrócić nam własną siabosć. Radość i nadzieja..., że będziemy coraz lepsi, coraz bardziej samodzielnymi i pożyteczni, że zaczniemy żyć pełnią życia, że będziemy szczęśliwi. A może już jesteśmy szczęśliwi, skoro mimo, że jest trud, że trzeba łamać się z własnymi słabościami, to jest także radość, pogoda ducha, spokój. To cechuje tylko ludzi uczciwych, którzy nie mają się czego bać, którzy są w zgodzie z własnym sumieniem. Czy wówczas są niepowodzenia, trudy? Są one próbą. Są jak przeszkody, które można pokonać. Tylko tyle... Będzie ich dużo w naszym życiu, jakim by ono nie było. Gdy jednak podejźmie się do nich ze spokojem i pogodą ducha, to nie są straszne, lecz kuszące, bo ich pokonanie przynosi satysfakcję i radość.

Popatrzmy, ilu ludzi jest wokół nas nieszczęśliwych, ilu jest pomurzych, zalekniomych. Trzeba, byśmy byli szczęśliwi i szczęście to dawali innym. Każdy uśmiech, każda drobna przyługa, każda pomoc rodzicom, każde życzliwe słowo, nasze pogodne oblicze - oblicze pogodnego serca - to cząstka szczęścia dla drugiego człowieka, błagającego się w świecie pełnym obłudy, egoizmu i nieżywołności, to mądry dar z siebie. Szczęście jest w dawaniu.

"Nasza pogoda, jasny wróok,
Niechaj rozjaśnia ludziom mrok,
Niechaj i innym szczęście da
Harcerska dola, radosna.

Dawanie to służba, jakże ważny element harcerskiej drogi, drogi, która nie powinna kończyć się w chwili rozstania się z mundurem i drużyną. Harcerze są potrzebni wśród swoich rówieśników, ale - jeszcze bardziej trzeba ich w świecie dorosłych. Trzeba, by byli świadectwem, że nie trzeba krąść, oszukiwać, upijać się, że można żyć uczciwie, skromnie, i że można być szczęśliwym.

Potrzeba harcerzy, by stawiali się gospodarzami kraju, w którym się urodzili, by byli dobrymi nauczycielami, lekarzami, robotnikami, naukowcami, by harcerstwo przenikało całe ich życie i by było służbą, czyli dawaniem z siebie. Potrzeba, by byli dobrymi mężami i ojcami, by harcerki były czułyimi żonami i matkami, by potrafiliby w życiu rodzinnym zapamiętać o sobie - dawać siebie.

Wiem, że życie jest trudne, lecz właśnie to co trudne, to co kosztuje - to właśnie ma wartość. Mocne pragnienie dobra nie znosi kompromisów. Wymaga jednoznacznych określeń. Toteż w harcerstwie nie można być tylko czasem uczciwym lub tylko od święta widzieć potrzeby innych.

Zasady harcerskie są ideałem, który, gdy się do niego dąży, przemienia całe życie, czyni je trudnym, ale jednocześnie radosnym i szczęśliwym.

W harcerskiej drodze ważna jest abstynencja. To jest jakby wyróżnik harcerstwa, pierwszy, stanowiący krok na harcerskiej drodze, najłatwiejszy... Nie pije i nie pali, nie tylko od czasu do czasu, ale stale, bez kompromisów - po prostu, nie pije i nie pali... Dlaczego?

Spójrzmy, ile rodzin jest rozbitych przez alkohol, ile dzieci nie ma pełnego domu, jest nieszczęśliwych przez to, że ojciec jest alkohikiem, a mama jest nieszczęśliwa, bo mał niszczy dom, nie troszczy się o dzieci, nie szanuje żony? Ilu naszych rówieśników szuka zabawy i radości przy alkoholu? Ilu ludzi przez alkoholizm staje się chorymi umysłowo? Ilu marnuje swoje talenty, topi je w truciznie, która niszczy ich życie, czyni ich zniewolonymi, nieszczęśliwymi?

Każdy człowiek chce być wolny. A czy wolnym jest palacz, który niszczy swe zdrowie i wydaje pieniądze, za które mógłby własnym dzieciom kupić słodycze? Przecież nie jesteśmy aż tak bogaci, by niszczyć własne zdrowie i trwonić pieniądze. Spójrzmy na obraz naszego społeczeństwa, w którym matka, paląc i pijąc, niszczy swoje zdrowie. A przecie z ich łona narodzą się dzieci, które na pewno chciałyby być zdrowe i szczęśliwe.

Niewola jest nieszczęśliwym człowiekiem. Trzeba świadectwa ludzi szczęśliwych, by było pomocą, znakiem, że można żyć inaczej, że można być uczciwym, skromnym, pogodnym, że można się obejść bez alkoholu i nikotyny, że można żyć bez klamstwa, obłudy, bez egoizmu i nieżywołności... i do tego być szczęśliwym.

Piotr Łysak

SKAUTING I HARCERSTWO

Któż z nas nie słyszał o Robercie Baden-Powell'u, o Mafeking'u, o obozie pierwszych patroli na Brownie, wreszcie o fundamentalnej dla skautingu pracy "Scouting for Boys"? Skyszaaliśmy o tym wszystkim z pewnością nieraz. Może i wiemy coś więcej na ten temat, może nawet mieliśmy w rękach i choćby przekartkowaliśmy jakąś pracę sławego i czczonego powszechnie Bi-Pi... Czy należy więc jeszcze wracać do tych spraw? Myślę, że tak. Nasza wiedza, znajomość początków ruchu skautowego, a potem - u nas - ruchu harcerekzkiego, jest dość powierzchowna. Do czasu - choć nie oszukujemy się, zdarza się to rzadko - wypracowani jesteśmy w aparat dat, cyfr, nazwisk i pojęć - ale nie umiemy się tym aparatem posługiwać. Bo naprawdę nie orientujemy się, jak i o czym myśleli ludzie, często tak młodzi jak my, kilkadziesiąt lat temu. A to jest najważniejsze.

ooOoo

Wyobraźmy sobie potężne imperium, tryskające wprost mocą, rozlewające się swym władaniem na wszystkie strony świata. Imperium to - Wielka Brytania - przetrwa okres swego dynamicznego rozwoju, staje się wiodącą potęgą Europy, nawet świata... Później nic nie zagraża Anglii. Są jednak ludzie, którzy już wtedy, a szczególnie XIX i na początku XX wieku dostrzegają nadchodzące burze. Do takich ludzi należy Robert Baden-Powell, oficer armii brytyjskiej, człowiek odważny i zasłużony dla Zjednoczonego Królestwa. Widzi on z coraz większą wyraźnością dla siebie zagrożenie się zagrożenia.

Niewątpliwie najbardziej rzucające się w oczy było niebezpieczeństwo gwałtownego rozwoju cywilizacji miejskiej i przemysłowej. Anglia na gwałt się industrializowała i urbanizowała. Zwiększono to drugie - rozbudowa miast - nie służyło za sobą powagę, choć ukryte niebezpieczeństwo. Można tu mówić o pewnym narzucającym się coraz natrętniej "szablonie miasta", niszczącym lub co najgorsze przerażającym człowieka, zarówno fizycznie, jak i duchowo. Wielkie miasta przerażają swymi negatywnymi wpływami na ludzką osobę. Znany tu sprawę dziś jest miasto kilkadziesiąt lat temu świadomość zagrożenia wywołała natychmiast potrzebę samoobrony. Ta samoobrona miała być "powrót do natury", hasło zresztą używane i popularne w każdej epoce. Bi-Pi należało do ludzi, którzy nie tylko koło to hasło podjęli, ale i przystąpili do jego realizacji. Było to dla niego o tyle łatwe, że sam był zapalonym przyrodnikiem, przyzwyczajonym do kontaktu o żywą naturę. Nowy ruch młodzieży otrzymał więc kształt puszczalski. Cwiczenia przyrodnicze, życie letnie, budowa szałasów, w ogóle pionierka, także terenoznawstwo - wszystkie te elementy pracy skautingu miały dać zaangażowanym w nią młodym ludziom "świeży oddech", wyzwajający z oparów i brudów wielkomiejskich.

Niebezpieczeństwem gwałtownej urbanizacji towarzyszyło zagrożenie łączące się z rozwojem przemysłu, a konkretniej z rozszerzeniem się klasy robotniczej. Jej położenie nie było najlepsze. Niezadowolone i rożniące się duch buntu mogły stać się podłożem dla rewolucyjnego wrzenia. Pamiętajmy, że w tym czasie już na początku XX wieku, w całej Europie szerzył się socjalizm, doktryna rewolucyjna. Znajdował on coraz więcej zwolenników, oczekujących od nowego ruchu natychmiastowych rozwiązań, sprząających poważniejszy problem. Należało się o niego zastanowić, w gronie Zjednoczonego Królestwa. I tu pospieszył z rozwiananiem Bi-Pi. Stwarzając nowy, dynamiczny ruch młodych ludzi od doktryny socjalistycznej. Skauting dawał Wielkiej Brytanii lojalnych obywateli i podkreślając w nim wielkość Anglii - odradzał też typowe dla młodych ludzi i radykalni działacze ze skautingu nie wyśpieli... Energia młodych została wprowadzona w koryto troski o wielkość Imperium - zaima mogła być wykorzystana do zaostrożenia wewnątrz brytyjskich kontynentów społecznego. Angielski skaut mówił: "Good or wrong - w my country!"

+ Dobro jest dla mojej ojczyzny! / Ruch Baden-Powellowski był wspaniałym

archiwum
harcerskie.pl

zym narzędziem rozwijającym społeczeństwo angielski nacjonalizm i wierność potęgę imperialnej Wielkiej Brytanii.

Trzeba powiedzieć, że Baden-Powell był człowiekiem nie tylko wszechstronnym i utalentowanym, ale i przewidującym. Widziny to już po wymienionych przykładach. Ale jeszcze lepiej wydadł to przy sprawie następną. Bi-Pi, stary kolonialny lis i zdolny oficer - przewidywał starcie, które już niebawem miało, pod postacią wojny światowej, przyjeść. Orientował się, że Anglii potrzebny będzie człowiek i odważny żołnierz. Tego żołnierza trzeba już było wychowywać. Bo Baden-Powell wiedział, iż dobry żołnierz, to nie tylko wymuszony automat, ale przede wszystkim człowiek odważny i z inicjatywą. Stąd pojawiła się też w skautingu myśl militarna. Pacyfizm, który zapanował w dwudziestoleciu międzywojennym w organizacjach skautowych / zresztą bardziej w tych kontynentalnych niż w angielskiej / nie miał przystępu do skautingu brytyjskiego do końca I wojny światowej. Skauting miał oblicza organizacji paramilitarnej. Ale nie był też tylko wojskowa formacja pomocnicza - jak Niemiec przywódcy i rosyjskie rozwiódzili, był natomiast w pełnym tego słowa znaczeniu szkołą dobrego żołnierza. Myśl militarna niosła za sobą konkretne rozwiązania organizacyjne, zasady karności i hierarchii oraz ćwiczenia zwiadowcze i sanitarne.

Wyeliminert trzy zagrożenia, które Bi-Pi zauważył i na które znalazł antidotum w jednym stworzonym przez siebie Ruchu Skautowym.

Skauting nie był więc niczym innym jak instrumentem, zresztą wspaniałym, w rozwijaniu wewnętrznej i zewnętrznej siły Imperium. Jeśli coś zmalało się w ideologii i praktyce skautingu - to było zawsze ściśle związane z interesem wielkobrytyjskim. I powrót do natury - który ratował społeczeństwo angielskie przed fizyczną i duchową degradacją, i umiejętne wykorzystywanie energii młodych - przez które odgrodzono już od buntowniczych nastrojów, i wreszcie myśl militarna - zabezpieczająca Anglię przed obcą ekspansją i przed powstańcami w koloniach - wszystko to było efektem zimnej kalkulacji. Można się oczywiście dopatrywać, np. w zainteresowaniu przyrodą, odbicia osobistych pasji Baden-Powella, jakiegos porwy duszy - ale to sprawa wtórna. Bi-Pi był przede wszystkim zimnym i praktycznym Anglikiem, a dopiero potem filozofującym humanistą.

Próżno by się dopatrywać podobieństw między wielkim Imperium, a krajem słabym, rozdartym na trzy części i zepchniętym z politycznej mapy Europy. Polska nie tylko nie odgrywała roli politycznej zbliżonej do roli Wielkiej Brytanii, ale - pod względem polityczno-traktatowym - w ogóle nie istniała. Istniał tylko "problem polski", rozwiązywany przez Niemcy, Rosję i Austrię w ramach ich wewnętrznych polityk. Klęska ostatniego powstania - tego z 1863r. - zdawała się przeszedł możliwość wyzwolenia. Klęskowy nastroj zaprowadził wielu do pozytywistycznego minimalizmu. Można zresztą łatwo krytykować cały ruch pozytywistyczny, ale nie sposób pominąć jego niewątpliwego zasług, lecz tu sprawa wychodzi poza zasięg niniejszego szkicu. Was interesuje przede wszystkim pokolenie dzieci pozytywistów i organiczników. Pokolenie to było pełne patriotycznego zapału. Młodzieńczo entuzjazm kazał im odrzucić spokój i wyrachowanie ojców.

Młodzi wołali o czyn. Różnie ten czyn rozumiano. Część, podejmując tradycje powstańcze, myślała o przygotowaniu czynu zbrojnego. Gdzieś indziej znów mówiono więcej o pracy organizacyjnej, ale tu w wyraźnym obliczu wołogostwo.

Zwyciężyła samokształcenie. Powstała potężna ilość samokształceniowych kółek, nawet organizacji. Na tym terenie zaczęła się już niebawem rywalizacja między dwoma nowoczesnymi prądami ideowymi i politycznymi. Pierwszym był socjalizm, który - podany w wersji PPS-owskiej - znajdował całkiem sporo zwolenników wśród młodych wyznawców Buokle'a, Spencer'a i Marksa. Socjalisticy politycy akcentowali radykalny program społeczny, dając do niego program niepodległościowy. Wydaje się jednak, że na gruncie gimnazjalnym i akademickim przewagę zyskał ruch narodowo-demokratyczny, w odróżnieniu od socjalizmu - rodzimy, kierowany przez J.L. Popławskiego i R. Dmowskiego. Dla młodzieży bardziej pociągający był program narodowy, niepodległościowy. Bez dodatków, ponadto oparty na tradycji narodowej i nie mający oblicza entreligijnego - niż program socjalistyczny, miał lub bardziej międzynarodowy, eksponujący zagadnie-

4. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza.
5. Harcerz postępuje po rycersku.
6. Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać.
7. Harcerz jest karny i posłuszny rodzicom i wszystkim swoim przełożonym.
8. Harcerz jest zawsze pogodny.
9. Harcerz jest oszczędny i ofiarny.
10. Harcerz jest czysty w myśli, mowie i uczynkach, nie pali tytoniu, nie pije napojów alkoholowych.

Czerwone Harcerstwo

"Przyrzekam uroczyście pracować nad wyzwoleniem klasy robotniczej, praw harcerskich przestrzegać, dbać o rozwój Czerwonego Harcerstwa."

1. Czerwony harcerz uważa siebie za członka klasy robotniczej i walczy o jej wyzwolenie.
2. Jest zawsze wierny swoim towarzyszom.
3. W każdym pracującym widzi przyjaciela i brata.
4. Staje w obronie szabszych.
5. Jest odważny i nigdy nie rozpacza.
6. Jest punktualny.
7. Mówi prawdę.
8. Hartuje się i dba o swoje ciało.
9. Jest miłośnikiem i obrońcą przyrody.
10. Jest czysty w myślach, słowach i czynach. Nie pali, zwalcza alkohol i gry hazardowe.

1936

"Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Polsce, nieść chętną pomoc bliżnim, być posłusznym Prawu Harcerskiemu."

1. Harcerz służy Bogu i Polsce i sumiennie spełnia swoje obowiązki.
2. Na słowie harcerza polegać jak na Zawiszy.
3. Harcerz jest pożyteczny i niesie pomoc bliżnim.
4. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza.
5. Harcerz postępuje po rycersku.
6. Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać.
7. Harcerz jest karny i posłuszny rodzicom i wszystkim swoim przełożonym.
8. Harcerz jest zawsze pogodny.
9. Harcerz jest oszczędny i ofiarny.
10. Harcerz jest czysty w myśli, mowie i uczynkach, nie pali tytoniu, nie pije napojów alkoholowych.

1939-1945 **pon. przypis na końcu zbioru/*

W Szarych Szeregach zostało wprowadzone dodatkowo ślubowanie następującej treści:

"Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Polsce, nieść chętną pomoc bliżnim i być posłusznym Prawu Szarych Szeregów. Ślubuję na dwoje ręce pełnić służbę w Szarych Szeregach, tajemnic służbowych dochowywać, do rozkazów służbowych się stosować, nie cofnąć się przed ofiarą życia."

Przewodniczący Szarych Szeregów - hm Rzeczypospolitej, ks.dr Jan Mauersberger opracował w ostatnich dniach swego życia, w sierpniu 1942, komentarz do Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego. Został on wydrukowany i był rozpowszechniany w Szarych Szeregach.

/Brak miejsca jest jedna z przyczyn dla której nie możemy tutaj przytoczyć tego obszernego tekstu/

1945

"Przyrzekam uroczyście całym życiem dążyć do budowy niepodległej, demokratycznej i sprawiedliwej Polski, pracować dla dobra powszechnego, postępować zawsze szlachetnie i być posłusznym prawu harcerskiemu. Tak mi dopomóż Bóg."

1. Harcerz służy Polsce demokratycznej, spełnia dla niej sumiennie swoje obowiązki.
2. Harcerz miłuje wolność i sprawiedliwość, broni prawa do nich każdego obywatela.
3. Harcerz czci pracę, szanuje ludzi pracy i uczy się od nich.
4. Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać.
5. Harcerz mówi prawdę i dotrzymuje słowa.
6. Harcerz jest karny, opanowany i pogodny.
7. Harcerz jest odważny.
8. Harcerz jest uczynny i ofiarny.
9. Harcerz jest oszczędny i gospodarny.
10. Harcerz jest szlachetny w myśli, mowie i uczynkach, nie pali tytoniu, nie pije napojów alkoholowych.

1947

"Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Polsce, nieść chętną pomoc bliżnim i być posłusznym Prawu Harcerskiemu."

Komentarz:

"Dla harcerzy niewierzących przyjmuje się na życzenie formułę przyrzeczenia z zastąpieniem słowa "Bóg" przez pojęcie "Dobro Najwyższe"

1. Harcerz służy Polsce i dla Niej sumiennie spełnia swoje obowiązki.
2. Na słowie harcerza polegać jak na Zawiszy.
3. Harcerz jest pożyteczny, pracą buduje lepszy świat.
4. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza.
5. Harcerz postępuje po rycersku, miłuje wolność i sprawiedliwość.
6. Harcerz jest przyjacielem przyrody i stara się ją poznać.
7. Harcerz kocha i szanuje swój dom rodzinny.
8. Harcerz jest karny, opanowany i pogodny.
9. Harcerz jest gospodarny, oszczędny i ofiarny.
10. Harcerz jest czysty w myśli, mowie i uczynkach, nie pali tytoniu, nie pije napojów alkoholowych i walczy w nagozi.

1950 (OHPL)

"Przyrzekam uroczyście wobec kolegów i narodu polskiego uczyć się i pracować dla dobra Ojczyzny i sprawy socjalizmu. Przyrzekam wiernie przestrzegać prawa harcerskiego, całym sercem zawsze i wszędzie służyć Polsce Ludowej."

1. Harcerz kocha Polskę Ludową i służy jej całym swym życiem.
2. Harcerz w szeregach postępowej młodzieży świata walczy o pokój i wolność narodów.
3. Harcerz szanuje ludzi pracy i uczy się od nich.
4. Harcerz dobrze się uczy.
5. Harcerz poznaje życie przyrody i uczy się gospodarować jej siłami.
6. Harcerz zaprawia siły do pracy i obrony kraju.
7. Harcerz jest dobrym kolegą i niezawodnym towarzyszem pracy.
8. Harcerz dba o honor swej organizacji.
9. Harcerz przygotowuje się do pracy w szeregach ZMP.

1956

"Przyrzekam mojej drużynie postępować według prawa harcerskiego, strzec honoru harcerza, służyć zawsze i wiernie mojej Ojczyźnie, Polsce Ludowej."

1. Harcerz jest dzielny i sprawny, śmiało pokonuje trudności.
2. Harcerz jest dobrym kolegą i wiernym towarzyszem.
3. Harcerz mówi prawdę i dotrzymuje słowa.
4. Harcerz jest karny jak żołnierz.
5. Harcerz sumiennie spełnia swoje obowiązki w szkole i w domu.

8. Harcerz chce umieć więcej niż umie.
7. Harcerz chroni przyrodę i poznaje jej tajemnice.
9. Harcerz szanuje pracę i strzeże wspólnej własności.
8. Harcerz jest uczynny, pomaga słabszym i broni krzywdzonych.
10. Harcerz szanuje starszych, rodziców i nauczycieli.
11. Harcerz jest przyjacielem wszystkich ludzi, którzy walczą o sprawiedliwość.
12. Harcerz pragnie zostać dobrym zetempowcem.

1957

"Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Polsce Ludowej, walczyć o prawdę i sprawiedliwość społeczną, nieść chętną pomoc każdemu człowiekowi, być posłusznym prawu harcerskiemu."

1. Harcerz służy Polsce i dla niej sumiennie spełnia swoje obowiązki.
2. Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy.
3. Harcerz jest sprawiedliwy, w każdym szanuje człowieka i staje w obronie krzywdzonych.
4. Harcerz jest przyjacielem każdego człowieka, chce zmieniać świat na lepsze, a za brata uważa każdego innego harcerza.
5. Harcerz chętnie pomaga rodzicom, dba o dom rodzinny, szanuje starszych.
6. Harcerz jest pożyteczny i gospodarny, dba o dobro społeczne.
7. Harcerz jest pracowity i wytrwały, w życiu stawia sobie wielkie cele.
8. Harcerz jest karny, i odważny, z uśmiechem pokonuje trudności.
9. Harcerz jest przyjacielem przyrody, poznaje jej piękno i tajemnice.
10. Harcerz jest szlachetny w słowach i czynach, nie pali tytoniu, nie pije napojów, alkoholowych.

1962

"Przyrzekam całym życiem służyć Tobie, Ojczyźnie być wiernym sprawie socjalizmu, walczyć o pokój i szczęście ludzi, być posłusznym Prawu Harcerskiemu."

1. Harcerz służy Polsce Ludowej i dla Niej sumiennie spełnia swoje obowiązki.
2. Harcerz chce zmieniać świat na lepsze, jest zawsze z tymi, co walczą o wolność i równość ludzi.
4. Harcerz jest sprawiedliwy i odważny, śmiało broni słusznej sprawy.
3. Harcerz chce wiedzieć więcej niż wie, umieć więcej niż umie.
5. Harcerz spieszy innym z pomocą, nie opuści nikogo w potrzebie.
6. Harcerz jest wiernym przyjacielem i niezawodnym kolegą.
7. Harcerz szanuje starszych, pomaga chętnie rodzicom.
8. Harcerz pracuje rzetelnie, dba o wspólne dobro jak o własne.
9. Harcerz jest przyjacielem przyrody, poznaje jej piękno i tajemnice.
10. Harcerz chce być silny i sprawny, nie pali tytoniu, nie pije napojów alkoholowych.

1981

j.w. z wzj. punktu 10.-zmiana- oto brzmienie punktu 10. w tej redakcji: "Harcerz chce być silny i sprawny, nie pali tytoniu, nie pije napojów alkoholowych i walczy z nalogami."

1961 (Przyrzeczenie wg propozycji KIHAM-u)

"Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Polsce, nieść chętną pomoc bliźnim i być posłusznym Prawu Harcerskiemu."

*/1933-1945/

W okresie II wojny światowej podstawowym założeniem, organizacyjnym i prawnym działania Szarych Szeregów było to że pomimo okupowania kraju przez nieprzyjaciela i zniszczenia na całym jego terenie organów władzy państwowej - państwo polskie nie przestało istnieć i istnieje dalej w szczególnych formach. Rząd RP legalnie utworzony oraz Wojsko Polskie nadal walczące z wrogiem znalazły się na emigracji poza krajem. W kraju powstało "Państwo Podziemne" działające konspiracyjnie, ale utrzymujące porządek prawny i mandat do działania

w oparciu o obowiązujące przed wojną prawo.

W Szarych Szeregach podkreślano więc również legalność i ciągłość działania władz organizacji i negatywnie oceniano próby podważenia jedności organizacyjnej ZHP. Uznawano całkowicie powstanie na emigracji i w kraju organy władzy państwowej, uważano, że pozostały w mocy podstawowe przepisy i zasady harcerskie a w szczególności - cele sformułowane w statucie nadanym ZHP zarządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 kwietnia 1936 r.:

"... §4. ZHP ma na celu:

- a. wychowanie metodami harcerskimi dzielnych, prawych i zdolnych do poświęceń (w myśl) ludzi Przyrzeczenia i Prawa Harcerskiego,
- b. przygotowanie młodzieży do świadomej, czynnej i ofiarnej służby dla Państwa Polskiego, opartej na jego umiłowaniu i żołnierskiej gotowości do jego obrony, bezinteresowności, karności obywatelskiej i honorze,
- c. wprowadzenie zasad ideologii harcerskiej do życia publicznego,
- d. pomoc w pracy harcerskiej polskiej młodzieży poza granicami kraju i współdziałanie z międzynarodowym ruchem skautowym.

§5.1. Wychowanie młodzieży harcerskiej opiera się na zasadach etyki chrześcijańskiej

§5.2. Podstawą ideologii harcerskiej jest Przyrzeczenie i Prawo Harcerskie, które brzmią następująco: /tu następowały teksty przytoczone w naszym zbiorze pod datą-1936/.

Wojna i jej problemy postawiły przed Szarymi Szeregami i ich członkami różne i trudne problemy ideowe i moralne, a także polityczne. Potalny charakter wojny i jej okrucieństwo sprawiły, że najłodsza nawet młodzież stawiała przed najtrudniejszymi wyborami. Młodzież szybko dojrzała, a organizacja młodzieżowa, harcerska musiała często dawać odpowiedzi i wskazania w bardzo trudnych sprawach. Jak to bywało i poprzednio, nieporozumienia w ocenie Szarych Szeregów ze strony niektórych ugrupowań politycznych wynikały z niezrozumienia zadań wychowawczych harcerstwa. Atakując postawę Służby Obywatelskiej Szarych Szeregów zarzucano im, że odwracają się od problematyki politycznej i nie w sformułowany program politycznego, względnie nie opiewają się za programem politycznym któregoś z ugrupowań czy obozu politycznego.

"W rzeczywistości Szare Szeregi-kontynuując zasady wychowawcze harcerstwa przedwojennego-kształtowały postawę Służby i czynnej współodpowiedzialności za sprawy narodowe i społeczne; postawę demokratyczną w praktyce codziennego życia i w stosunkach międzyludzkich.

Z takiej postawy wynikało między innymi podjęcie przez Szare Szeregi tak zwanej akcji "M" - oddziaływania na młodzież niezorganizowaną.

Katechizm "M" - kolportowany wśród młodzieży niezorganizowanej.

1. Jestem żołnierzem Polski walczącej z barbarzyńskim najeźdźcą.
2. Życiem moim: Polska cierpiąca i walcząca. Wiarą moją: Polska zwycięska i triumfująca.
3. Żołnierska moja służba spełnia się przede wszystkim przez bezwzględny, bierny opór wobec poczynań wroga.
4. Przy spełnianiu służby okazwać będę męską twardość i niezłomną wierność sprawie.
5. Każym życiem swym okazuję najeźdźcy swą wrogość i piętnuję go każdym spożyciem. Rodakom niosę braterską pomoc, przyjaźń i serce.
6. Młodość swą uratuję wbrew zakusom wroga, chcącego ją wyżałować i zmarnować.
7. W tym celu ducha swego kształtować będę na narzędzie wielkiej i Dobrej Sprawy Ojczyściej, będę prawy, dobry i silny.
8. Umysł swój będę kształcił i ćwiczył by myśl polska bogaciła się i rozwijała, bym w przyszłości zawodową swą pracą jak najlepiej służył dobro Ojczyzny.
9. Walcząc będę nieugięty o swą dzielność fizyczną, by Naród mój uratował się

od chleractwa, a godzina Przełomu zastała mnie silnym i mężnym.
10. Bogiem zbrojny prawom powyższym zaprzysięgam wierność i ich apostołstwem wśród wszystkich młodych Polaków.

Pamiętaj

- ... stosować stale w życiu dziesięć powyższych wytycznych.
- ... szanować wśród otoczenia decyzję życia w ich myśli.
- ... zachować w kartkę starannie i skrywie jako legitymację Młodego Polaka
- ... starać się o stały dopływ wydawnictw i materiałów "M"
- ... każde wydawnictwo "M" gruntownie przeczytać, przemyśleć i zapamiętać
- ... nie niszczyć, nie przetrzymywać ich, szybko oddawać je rówieśnikom
- ... stosować się do zarządzeń i zakazów "M"
- ... pilnować by inni również się do nich stosowali
- ... rozpowszechniać symbol "M" pokrywając nim płoty wsi i mury miast
- ... co dzień o godzinie 18⁰⁰ przy pracy, czy przy rozrywce, na wolności, czy w więzieniu, na robotach, czy w obozie koncentracyjnym, stanąć w swoim sumieniu do raportu z przeżytej doby
- ... w trudnych chwilach swego życia każdy Młody pokrzepi się myślą o tysiącach kolegów, stojących jak on tej godziny do raportu.

BEZ TYTUŁU

Rok 1995 został ustanowiony przez Organizację Narodów Zjednoczonych Międzynarodowym Rokiem Młodzieży /RM/. Poznawanie problemów i potrzeb młodzieży, które jest nieodzownym elementem harcerskiej służby, stało się częścią programów wielu organizacji młodzieżowych na świecie. Do uczestnictwa w obchodach RM, a także w celu do współdziałania w przeprowadzaniu obchodów, wyczerzy się również poprzez swe Międzynarodowe Biura Organizacji Skautek i Skautów /ponad 150 / innych krajów. Chciałbym przedstawić wam wspólne zalecenia Międzynarodowych Biur skautowego /w Genewie/ i Skautek /w Londynie/ w sprawie obchodów RM przez organizacje narodowe skautek i skautów. Dokonam tego na podstawie materiału, na które natrafiłem, podczas wakacyjnej wyprawy, a wydanych wspólnie przez w/w Biura.

Kilka wstępnych :

- Jest to pierwsza wspólna akcja obu biur, a więc i obu pionów męskiego i żeńskiego organizacji skautowych. Ma to zasadnicze znaczenie dla światowego ruchu skautowego, zwłaszcza w krajach azjatyckich i afrykańskich, w których tradycje nie pozwalają na koedukację. Wiąże się to z deklaratywnymi planami obu ruchów w dążeniu do współpracy metodycznej i programowej. Jak dzieją się momentami instruktorzy męscy /drżymy na samą myśl o współpracy ze skautkami. Przecież one nie nie uciekają". Może to i dobrze, że cała akcja odbywa się przy współpracy GZH. A tak a pro pos, czy my skądś tego problemu współpracy z harcerkami nie znamy ? - Baza wiedzeniowa i metodycznymi, chcielibym zwrócić uwagę, na sposób przeprowadzenia akcji, o jakże szeroki, ba międzynarodowy zasięgu. Zadbajcie o obustronny przepływ informacji i próbą ogólniejszej koordynacji działań organizacji narodowych na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej.

- Działki formie zalecającej i proponującej działania osiągnięto wieloletnią, samodzielną i specyficzną narodową, realizację ogólnosiwiatowego celu. Bardzo interesujące i dopracowane, mimo pozostawienia inicjatywy drużynom.

Poniżej prezentuję streszczenia materiałów :

1. Materiał wstępny

Uzyskany "Zasadnicze obchody odgają się na szczeblu narodowym i lokalnym. Elementem koniecznym dla powodzenia obchodów jest uczestnictwo /samodzielne/ młodych ludzi w rozwijaniu i-budowaniu pomysłów i projektów, jak i poznania współpracy z innymi i dla innych młodych ludzi, przy współuczestnictwie się w nich, co daje im być i właściwie i pożądane.

W celu wdrożenia w najbliższym krokiem w planowaniu działań będzie analiza sytuacji i aspiracji młodych ludzi w środowisku zamieszkania, w mieście,

czy w danym państwie. Statystyki i badania mogą być w wielu wypadkach dostępne, w innych trzeba będzie ich dokonać. Warto zwrócić uwagi, iż samodzielnie przeprowadzone przez młodzież badania mogą zapewnić również znaczącą uboczną pomoc dla społeczeństwa /.../

2. List sekretariatu GZH do spraw obchodów RM sygnowany przez sekretarzy Międzynarodowej Organizacji Skautów i Skautek dotyczący współpracy i koordynacji wzajemnej działań.

3. Program obchodów RM w Międzynarodowym Ruchu Skautowym.

- Cele i obchody RM służącej mają :
- a/ zachęcić skautów i skautek całego świata do odgrywania aktywnej roli w licznych aspektach rozwoju ich lokalnych środowisk, w współpracy z innymi stosownymi działaniami.
- b/ zachęcić narodowych organizacji skautowych do odgrywania wiodącej roli w tworzeniu partnerstwa z innymi organizacjami młodzieżowymi w kierunku opracowania strategii i programów wspólnych działań, właściwych dla potrzeb młodych ludzi /w wieku 15-24 lat/
- c/ Tworzeniu wrażliwości na współdziałanie skautowych organizacji męskich i żeńskich na całym świecie, poprzez programy oparte o wspólną informację i doświadczenia /.../
- d/ wrażliwości skautów i skautek, a przez nich całej młodzieży na zadania związane z pracą dla narodu, a także poczuciu potrzeby międzynarodowej współpracy i pracy dla pokoju.

Propozycje działań :

- a/ utworzenie narodowych komitetów koordynacyjnych, w skład których weszłyby również młodzież skautowa. Szczebel narodowy, regionalny i lokalny. Zasadniczy cel komitetu - koordynacja badań nad sytuacją młodzieży w danym narodzie.
- b/ seminaria i spotkania - narodowe i międzynarodowe, sloty młodzieży.
- c/ warsztaty naukowe - służące przygotowaniu teoretycznemu do prowadzenia badań nad sytuacją młodzieży.
- d/ bezpośrednio działania drużyn :
 - działania na rzecz społeczeństwa /prace społeczne, spotkania artystyczne i kulturalne, pomoc starym i upośledzonym, propagowanie efektywnych form wykorzystania wolnego czasu, włączenie rodziców do działań drużyn/
 - prognozowanie rozwoju środowiska /badanie potrzeb środowiska miejskiego naturalnego, stanu zdrowotnego mieszkańców itp./
 - rozwój form kształcenia / gry dla dzieci, prezentacja i zaproszenie innych dzieci na obozy letnie, współpraca między organizacjami skautowymi - wymiana wizyt i korespondencją, organizacja czasu wolnego dla młodzieży szkolnej / filmy, pokazy, zabawy/.
 - współpraca z innymi organizacjami młodzieżowymi /spotkania, zabawy i akcja letnia wraz z młodzieżą innych organizacji itp/

Druhu Drużynowa, Druhu Drużynowy, Szczepowi.

Warto wykorzystać, nie nowe przecież, pomysły realizacji zadań RM by jess jeszcze bliżej dowiedzieć się o "rodowisku zamieszkania naszych harcerzek i harcerzy, by bliżej zapoznać się ze środowiskiem szkolnym, a także by w związku ze zjazdem ZHP uaktyniły swój wpływ na nowy program rozwoju ZHP dostosowany do prawdziwych, zmieniających się potrzeb harcerek i harcerzy. Warto chyba o tym pomyśleć planując strategię drużyny, czy pisząc program pracy w przededniu 75-lecia harcerstwa. Szkoda, że bezpośredni udział ZHP w obradach RM ogranicza się do uczestnictwa w jednym Zlocie Młodzieży w Moskwie. Warto zastanowić się również nad nawiazaniem bliższych kontaktów z drużynami innych miast i zburzenia separujących murów, jak i napewno pomyśleć o częstszym współdziałaniu drużyn Warszawy podzielonych hufcami a związanych specyficznymi dla Warszawy problemami i możliwościami. A co ze współpracą z samorządami szkolnymi ? itp, itd.

Dla tych, którzy podejmą działania w tych tematach proponuję /GK Męska 1936 z pewnością dla uaktualnienia /

SPRAWNOŚCI

Przyjaciel całego świata / "Kim" /

1. W swoich wędrowkach oddaje przyjacielskie usługi.
Wykazuje się stosowaniem obyczajów przyjaciela całego świata przy okazji wycieczek oraz zwykłych wędrowek codziennych.

2. Zaprzyjaźnia się z innymi.
Uznajeł wraz z zastępem herbatkę wespół z zastępem innej lub własnej Drużyny Oświadczył w swym zastępem innej Drużyny, odbył tam pokaz lub wspólne ćwiczenia. Uznajeł z zastępem pokazowe ognisko i zaprosił na nie młodzie z wozici ze swego podwórka lub inną grupą nieharcerzy. Rozmawiał z chłopcem innej narodowości zamieszkałym w Polsce i przedstawił czego dowiedział się o światowego o jej odrębnych obyczajach.

3. Jest przygotowany na przyjęcie gości w swym środowisku.
Wykazuje przygotowanie do cporaszania, zakwaterowania i ugożenia gości przybyłych do jego miejscowości.

Sprawność nadaje się do zbiorowego zdobywania przez zastęp, szczególnie w okresie, którego kulminacyjnym punktem byłby Dzień Międzynarodowy Skautów, 23 kwietnia. Obecnie "wierząca znaczków" - te sprawność najlepiej nadaje się nie tylko dla starszych, ale i dla młodszych zastępów.

Wymagania punktu 1-go winny być sprawdzone przez obserwację, czy kandydat względnie cały zastęp dokonują poważniejszych dobrych uczynków; za minimum należy uważać: na wycieczce - ognisko wspólne z chłopcami wiejskimi i pożyteczną pracę dla kogoś z najmniej zamożnych gospodarzy; w codziennych zaś wędrowkach - przysługi względem osób słabszych fizycznie lub ekonomicznie, przycem - należy zorganizować "wypad na cel upatrzony" czyli "wyprawę po dobre uczynki" na stację kolejową, na drogę publiczną i na zwykłą drogę kandydata do szkoły lub pracy.

Pełnowartościowym jednak spełnieniem tych wymagań będzie tylko staże w wykonywaniu pewnej pracy pożytecznej dla innych.

Przy ocenie tego punktu postępować należy ze specjalną ostrożnością, gdyż eksperyment wprowadzenia dobrych uczynków do do sprawności jest tu zastosowany po raz pierwszy i istnieje niebezpieczeństwo obniżenia moralnej wartości tych czynów. Niebezpieczeństwo to może być usunięte tylko przez tak przeprowadzając próbe.

Odnośnie pozostałych punktów:

Rozmowa z chłopcem innej narodowości może być zastąpiona przez spotkanie zastępu z grupą takich chłopców, najlepiej gdy, zorganizowana na sposób harcerski; sposoby ugożenia/chłopców/ przybyszów winien kandydat przedstawić praktycznie. W razie braku pomysłów z jego strony, można mu podsunąć np:

- 1) wykonanie na zbiorcze kilku popisów, zrozumiałych dla każdej narodowości;
- 2) odśpiewanie kilku piosenek w obcym języku;
- 3) wykonanie wraz z zastępem słowniczka obrazkowego, w którym znaczenie zdań i słów, potrzebnych w potocznym życiu, zilustrowane jest obrazkami zrozumiałymi dla każdego;
- 4) wykonanie w taki sam sposób planu swej miejscowości;
- 5) wykonanie pokazu, który w sposób dla każdego zrozumiały zilustruje treść wymagań na stopień młodzika lub na którąkolwiek sprawność.

"Czyn" propagujący wobec innych zainteresowanie się przyjaźnią z młodzieżą innych narodowości winien być wykonany praktycznie. Jeśli kandydat nie umie sam obmyśleć go, można mu podsunąć np.: zorganizowanie dla gości lub dla Drużyny ogniska lub wieczoru pokazów i pieśni o charakterze międzynarodowym; urządzenie kącika zastępu w izbie Drużyny "na międzynarodowo" i t. p.
Znaki międzynarodowe - np. samochodowe, lotnicze, drogowe, rajdowe; umowne znaki "trampów" - wódczągów.

Tłumacz

1. Porozumie się bez większych trudności w obcym języku.
2. Przeczyta i przetłumaczy na język obcy fragment listu lub książki bez słownika/otrzymał książkę naukową lub techniczną tekst - ze słownikiem/.
3. Przetłumaczy pamiętnie tekst w obcym języku na język polski /o ile

harcerskie.pl

możności-przetłumaczy fragment z zagranicznego pisma skautowego dla wywieszenia w gazetce ścienną lub do kroniki /.

4. Napisze w czasie próby list w obcym języku do skauta zagranicznego i wykaże przy tem, że zna formy grzeczności i wyczuwa adresowania w danym kraju. Przed próbą zdobył adres skauta, do którego list wysyła, a w czasie próby list wysłał. Przedstawił list /podanie/ w obcym języku o treści urzędowej, zachowując formy przyjęte w danym kraju.

Wskazówki

Sprawność nie wymaga mówienia biegłego, lecz umiejętności porozumienia się we wszystkich sprawach zw wyjątkiem ściśle techniczno - naukowych.

Wymagania punktu 2 i 3 winny być związane z praktyczną potrzebą porozumienia się z kimś zagranicą, albo poinformowania Harcerzy Drużyny o pożytecznej dla nich treści obcego tekstu - unikać należy niepotrzebnych tłumaczeń. Długość tekstu winna być przez prowadzącego próbe tak określona, by dozwalała wszechstronnie wypróbować kandydata.

Przyznając sprawność, należy w nazwie zaznaczyć, jakiego języka dotyczy.

Posiadanie sprawności zobowiązujące do służby tłumacza w okresach zlotów, wycieczek zagranicę oraz do nazywania międzynarodowej odznaki tłumacza.

O SŁUCHANIU

WAŻNE ZRÓDNO PRZED JAK I PO
ZJEŹDZIE ZHP!

- A. Informacja wstępna
Na podstawie badań wiadomo, że: szybkość słuchania ze zrozumieniem dochodzi 500 słów/min.

Wniosek

1. Słuchający może najczęściej odbierać znacznie więcej niż jest nadawane, dlatego też jest mu bardzo trudno utrzymać uwagę na odbieranym komunikacie. Nadmiar możliwości sprzyja rozproszeniu uwagi.
 2. Przeciwny odbiorca po 10 minutach słuchania:
 - a) natychmiast po odbiorze odwraca się sownie ok. 50% treści
 - b) 48 godzin później około 25%
 Straty spowodowane są zarówno ograniczoną trwałością pamięci, jak i brakiem umiejętności słuchania.
 3. Skuteczne słuchanie polepsza komunikację, ponieważ nadawca i odbiorca współpracują w kształtowaniu komunikatu.
 4. Bardzo wiele osób przecenia swoją umiejętność słuchania.
 5. Komunikowanie się pochłania kierownikom ok. 30% czasu, słuchanie ok. 50% (z badań amerykańskich)
- B. Sposoby skuteczniejszego słuchania
1. Okazywanie uwagi i ulepszenie odbioru:
 - a) przerwanie na nadawcę oraz częsty kontakt wzrokowy
 - b) unikanie czynności rozprasających, jak np. rysowanie, bawienie się jakimś przedmiotem itp.
 - c) zadawanie pytań
 - d) przedstawienie od czasu do czasu własnymi słowami tego, co zostało powiedziane
 2. Właściwe wykorzystywanie "nadmiaru możliwości"
 - a) okresowe podsumowanie w myśli tego, co zostało powiedziane (np. przy pomocy słów kluczowych),
 - b) klasyfikowanie informacji w myśli na główne i pomocnicze, jak np. tez i argumentów wspierających
 - c) określenie, jaki cel pragnie osiągnąć nadawca,
 - d) określenie istotnych odczuć nadawcy i analizowanie ich treści inform.,
 - e) analizowanie, czego można się od nich nauczyć.
 3. Niewłaściwe wykorzystanie "nadmiaru możliwości":
 - a) formułowanie rad, że im nadawca wyrazi potrzebę
 - b) formułowanie zastrzeżeń zanim komunikat zostanie w pełni zrozumiany.
 4. Nastawienie emocjonalne:
 - a) w trakcie słuchania nie oszczędzanie w myśli tego, co zostało powiedziane
 - b) identyfikowanie się raczej z celem nadawcy w mówieniu niż celem odbiorcy w słuchaniu.

5. Rogers uważa, że pełne słuchanie obejmuje:
- słuchanie nie tylko słów, ale również nastawienie się na odbiór uczuć które się za tymi słowami kryją,
 - wczuwanie się w to, co nadawca mówi, czyli doznawanie jego odczuć oraz widzenie świata jego oczami,
 - odrzuć ocenę, dopóki nierozumie się myśli i odczuć nadawcy tak jak by się samemu ich doświadczyło.

U w a g a : Niektórym osobom łatwiej jest skupić się, gdy mają zamkniętą oczy. Należy jednak zawsze przed tym rozważyć:

- czy nadawca nie uzna tego za brak uwagi z naszej strony,
- o ile zuboży to odbiór komunikatu (mimika, gesty).

Na polanie dogasa ognisko,
Cicho w locie srebrzyste mrą skry,
Gwiazdy zaszły, poranek już blisko,
A Ty śniesz tęczowe sny.
Wśród zygzaków złocistych strumienia,
Co tak jasno dziś złocą Twą twarz
Jawia Ci się Twe twórcze marzenia,
Drużynowy, wodzu nasz!

Nikt Ci nie dał złocistych odznaczeń,
Taki skromny, harcerski masz strój,
Lecz bez złota, bez gwiazd i bez odznak
Tyś nam wodzem na życia znój.
Będą kiedyś te iskry w żar zaklęte,
Co tak jasno dziś złocą Twą twarz,
Mówić ludziom o Tobie legendę,
Drużynowy, wodzu nasz!

Pieśń ułożona na cześć
Andrzeja Małkowskiego.

Tekst - według śpiewnika
harcerskiego "Nasze pieśni",
Londyn 1980

Odpowiedzi redakcji.

Dn Stefan Szymański, Leszno Wlkp. - Proszę o odpowiedź, od czego wzgl. od jakiego słowa pochodzi nazwa stopnia harcerskiego "ćwik", ponieważ nazwa tego stopnia jest dla mnie niezrozumiałą i nie mogę znaleźć jego pochodzenia?

Słowo "ćwik" jest używane w Polsce począwszy od wieku XVI, a pierwszy raz w literaturze polskiej spotykamy je w książce Wacława Potockiego pt. "Wojna Chocimska".

Słowo "ćwik" oznacza starego wyjadacza, bywalca, człowieka cwieczzonego i doświadczonego weterana. Również mówiono "ćwik" na ptaka, którego nie można było podejść lub przywabić.

Słowo "ćwik" używali przeważnie żołnierze na oznaczenie bardzo wycwiczonego i przebiegłego żołnierza, który umiał sobie dawać radę w wielu niepewnych sytuacjach.

Ze słowem tym wiąże się waraz "ćwiczenie", którego używano zamiast cudzoziemskiego wyrazu "musztra".

"W kręgu wodzów" Warszawa - Czerwiec
1939 Nr 6

Harcierz Orli. Biuletyn informacyjny - metodyczny harcerzy starszych Choraży Stołecznej ZHP. DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO. Zredagował zespół. Redaktor: Jarosław Kurek p.wd. Numer zamknięto 17.03.1985. Oddano do druku 18.03.1985. Adres do korespondencji: Wydział Starszoharcerski K. Ch. Stołecznej ul. M. Konopnickiej 6 Warszawa.

